

Sygn. akt VU 300/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

22 lutego 2023 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wiesław Jakubiec

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : sekretarz sądowy Izabela Niedobecka-Kępa

po rozpoznaniu 22 lutego 2023 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy A. P. (1)

przy udziale zainteresowanego ./.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zasiłek opiekuńczy

na skutek odwołania A. P. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 7 października 2022 roku

sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. P. (1) prawo do zasiłku opiekuńczego za 31 sierpnia 2022 roku z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Miasta w R..

Sygn. akt VU 300/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 października 2022 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu A. P. (1) prawa do zasiłku opiekuńczego za dzień 31 sierpnia 2022 roku z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Miasta w R.. W uzasadnieniu organ wskazał, że ubezpieczony wystąpił o przyznanie zasiłku w związku ze sprawowaniem opieki nad J. W. (która posiada orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem konieczności lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby) w zastępstwie chorej żony A. P. (2). Według organu argumentem przemawiającym przeciwko przyznaniu zasiłku jest fakt, że ubezpieczony prowadzi wraz z żoną rodzinny dom dziecka, który zapewnia dziecku całodobową opiekę oraz wychowanie i w związku z tym nie można było uznać wyżej wymienionego dziecka jako przyjętego na utrzymanie.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, w którym wniósł o zmianę decyzji. W uzasadnieniu wskazał, że nie zgadza się z twierdzeniami ZUS, jakoby Rodzinny Dom Dziecka na każde umieszczone w nim dziecko otrzymuje

świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, a także, iż zapewnia opiekę i wychowanie dziecka. Wskazał, że jest rodzicem zastępczym jak również opiekunem prawnym małoletniej J. W. i w związku z powyższym jest uprawniony do otrzymania zasiłku opiekuńczego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał wcześniejsze twierdzenia.

Sąd ustalił co następuje:

Postanowieniem z 4 stycznia 2013 roku Sąd Rejonowy w Raciborzu, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie o sygn. III Nsm 597/11 m.in. ograniczył władzę rodzicielską M. i D. W. nad ich małoletnią córką J. W., urodzoną (...), poprzez umieszczenie jej w rodzinie zastępczej A. i A. P. (1).

Umową nr (...) zawartą 7 lutego 2013 roku w R. pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w R. a A. i A. P. (1) zlecono zobowiązanie się do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wykonywania rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci z terenu powiatu (...) oraz zobowiązania się do współpracy z organizatorem pieczy zastępczej i powierzenia się wykonywania pieczy zastępczej nad m.in. J. W..

Prowadzącym rodzinny dom dziecka przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania każdego dziecka umieszczonego w rodzinnym doku dziecka w kwocie 1.000 zł miesięcznie pomniejszonego o ewentualny dochód dziecka. Ponadto prowadzącym rodzinny dom dziecka przysługuje dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w kwocie 200 zł. Nadto przysługuje odrębnie wynagrodzenie dla tej osoby, które rezygnuje z zatrudnienia aby całodobowo zajmować się dziećmi oddanymi pod opiekę.

Orzeczeniem z 25 kwietnia 2018 roku, nr (...), Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R. zaliczył J. W. do osób niepełnosprawnych (pkt I) o symbolu niepełnosprawności 12-C (pkt II) od urodzenia (pkt III) do 4 maja 2023 roku (pkt IV) ze wskazaniem, że wymaga konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie (pkt 5), wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki (pkt 6), wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (pkt 7), wymaga stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji, edukacji (pkt 8) oraz spełnia przesłanki określone w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20.06.1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (pkt 9).

Ubezpieczony jest pracownikiem Urzędu Miasta w R. na stanowisku (...), a także wraz z żoną A. prowadzi rodzinny dom dziecka.

W okresie od 29 sierpnia 2022 roku do 4 września 2022 roku żona ubezpieczonego poważnie zachorowała, przebywała w szpitalu i nie mogła sprawować opieki nad na powierzonymi im dziećmi, w tym nad niepełnosprawną, wymagającą stałej opieki J. W..

1 września 2022 roku ubezpieczony złożył do ZUS wniosek o zasiłek opiekuńczy z powodu sprawowania w dniu 31 sierpnia 2022 roku opieki nad niepełnosprawną J. W..

Decyzją z 7 października 2022 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku opiekuńczego za dzień 31 sierpnia 2022 roku z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Miasta w R..

Dowód: akta organu rentowego: umowa, pismo ZUS z 30.06.2022 r., odwołanie z 06.07.2022 r., pismo ZUS z 21.07.2022 r., pismo Urzędu Miasta z 01.09.2022 r., wniosek o zasiłek opiekuńczy, zaświadczenie, postanowienie z 04.01.2013 r., orzeczenie o niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie, decyzja ZUS z 07.10.2022 r.

przesłuchanie ubezpieczonego k. 15v

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/ w dokumentów, których prawdziwości strony nie kwestionowały, a także w oparciu o dowód z przesłuchania ubezpieczonego, który wraz z pozostałymi dowodami tworzyły spójny i logiczny obraz przedstawiający stan faktyczny sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi przepis art. 32 ust. 1 pkt 2b i pkt 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368 ze zm.) zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji do ukończenia 18 lat w przypadku oraz innym chorym członkiem rodziny.

Zgodnie zaś z art. 34 ww. ustawy, zasiłek opiekuńczy nie przysługuje wówczas, gdy poza ubezpieczonym są inni członkowie rodziny pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym, mogący zapewnić opiekę dziecku lub choremu członkowi rodziny. Wyjątkiem od tej reguły jest sytuacja, gdy opieka jest sprawowana nad chorym dzieckiem w wieku do 2 lat. O tym, że nie ma domownika mogącego zapewnić opiekę, ubezpieczony stwierdza w oświadczeniu.

Za dzieci uważa się dzieci własne ubezpieczonego lub jego małżonka oraz dzieci przysposobione, a także dzieci przyjęte na wychowanie i utrzymanie.

Za członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym mogącego zapewnić opiekę, zgodnie ze stanowiskiem przyjętym przez ZUS, nie uważa się:

-osoby całkowicie niezdolnej do pracy,

- osoby chorej,

-osoby, która ze względu na wiek jest niesprawna fizycznie lub psychicznie,

-osoby prowadzącej gospodarstwo rolne,

-pracownika odpoczywającego po pracy na nocnej zmianie,

-osoby prowadzącej działalność pozarolniczą, która nie może regulować swojego czasu w sposób dowolny (ma ustalone godziny pracy),

-osoby niezobowiązanej do sprawowania opieki na podstawie przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeżeli odmawia ona sprawowania opieki (stanowisko ZUS cytuję za: M. Bugaj-Wojciechowska, Kto ma prawo do zasiłku opiekuńczego, GP 2007, nr 211).

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2022.447 t.j.) formami rodzinnej pieczy zastępczej są rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka.

W myśl art. 40 ww. ustawy rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie.

Na podstawie art. 80 ww. ustawy, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania.

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodnego wynika, że to żona ubezpieczonego sprawowała głównie (a w godzinach pracy zawodowej ubezpieczonego jako jedyna osoba) opiekę nad dziećmi powierzonymi im w ramach prowadzonego rodzinnego domu dziecka. W okresie od 29 sierpnia 2022 roku do 4 września 2022 roku żona ubezpieczonego poważnie zachorował i m.in. w dniu 31 sierpnia 2022 roku musiała nawet przebywać w szpitalu. W związku z powyższym nie było w tym czasie żadnej osoby oprócz ubezpieczonego, która mogłaby sprawować opiekę nad niepełnosprawną, małoletnią J. W.. W zaistniałej sytuacji bezsprzecznie więc po stronie ubezpieczonego spełnione zostały wszystkie warunki do przyznania mu zasiłku opiekuńczego w związku z sprawowaniem opieki nad J. W.. Nie trafny - zdaniem Sądu- jest argument organu, że w tym przypadku nie można uznać, iż J. W. jest „dzieckiem przyjętym na utrzymanie”, gdyż ubezpieczony i jego żona otrzymują środki na utrzymanie tego dziecka z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Zauważyć należy, że środki jakie otrzymuje ubezpieczony od Państwa z tego tytułu, to są ustalone ustawowo kwoty, które bezsprzecznie są niskie i nie rekompensują rzeczywistych kosztów jakie ponosi ubezpieczony i jego żona w związku z utrzymaniem powierzonych im dzieci, w szczególności, gdy dotyczy to dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością (i konkretnymi wskazaniem).

Mając na uwadze powyższe Sąd, działając na podstawie przytoczonych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu A. P. (1) prawa do zasiłku opiekuńczego za dzień 31 sierpnia 2022 roku z tytułu zatrudnienia w Urzędzie Miasta w R..

Sędzia Wiesław Jakubiec